

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12P/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7823200328
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Svičinová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2023:7823200328.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Antóniou Svičinovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Z. H., J.. XX. XX. XXXX, Y.. Č.. G. V. XXX, zastúp. kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave, 048 01 Rožňava, Šafárikova 112, dieťaťa rodičov - matky M. X., J.. XX. XX. XXXX a otca Z. H., J.. XX. XX. XXXX, Q. G. V. XXX, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje mal. Z. H., J.. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Dobšiná, Nová 809, 049 25 Dobšiná.

II. Matka M. X., J.. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu mal. Z. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima určeného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Dobšiná, Nová 809, 049 25 Dobšiná.

III. Otec Z. H., J.. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu mal. Z. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima určeného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Dobšiná, Nová 809, 049 25 Dobšiná.

IV. Zrušuje uznesenie Okresného súdu Rožňava sp. zn. 8PPOm/8/2022-13 zo dňa 02.08.2022 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bol maloletý Z. dočasne zverený do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Medzev.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava uznesením zo dňa 16.02.2023, pod sp.zn.: 12P/37/2023-11, začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým.

2. Z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - odboru sociálnych vecí a rodiny Rožňava (ďalej len „ÚPSVaR Rožňava“), doručeného súdu dňa 09.02.2023 vyplynulo, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu matky M. X., J.. XX.XX.XXXX a otca Z. H., J.. XX.XX.XXXX. Nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 7P/28/2015 zo dňa 23.01.2015. Rozsudkom tunajšieho súdu, sp. zn. 12P/132/2021 zo dňa 19.10.2021 bola nad maloletým zrušená ústavná starostlivosť, ktorá bola vykonávaná v CDR Dobšiná. Zo vzťahu rodičov pochádzajú aj ďalšie maloleté deti. Rodina obýva schátralý dom, ktorý pozostáva z jednej miestnosti, ktorá slúži ako spálňa, obývacia izba a kuchyňa. Nachádzajú sa tam manželská posteľ a jednolôžková posteľ, pec a kuchynská linka. V dome vládne neporiadok, nečistota, hygiena prostredia je na nízkej úrovni, ale aj napriek tomu je túžbou mal. Z. byť doma natrvalo. V dome nie je sociálne zariadenie. V dome

spolu bývali rodičia spolu s ich maloletými deťmi O. H. M. D. H.. Matka sa dňa 23.08.2021 vrátila z výkonu trestu odňatia slobody v ÚnVTOS Nitra - Chrenová. Dňa 28.07.2022 oddelenie SPODaSK v Rožňave telefonicky kontaktoval sused rodiny, ktorý uviedol, že rodičia bijú maloletého, stalo sa to opakovane a nedostáva jesť. Toho istého dňa telefonicky kontaktoval v predmetnej veci aj starosta obce S.. M. X.. V predmetnej veci kontaktoval aj OO PZ Štítnik. Dňa 29.07.2022 vykonali sociálne šetrenie v rodine maloletého, kde rodičia potvrdili, že maloletého udreli, lebo nešiel na drevo. Obaja rodičia sa vyjadrili, že chcú, aby bol maloletý vyňatý z ich starostlivosti a umiestnený do ústavnej starostlivosti. Vykrikuje mu, aby šiel naspäť do zariadenia. Nevlastný brat maloletého, ktorý býva v osade uviedol, že bol svedkom, ako sa rodičia vyhrážajú maloletému, že pokiaľ nepôjde pre drevo, nedostane najesť. Na predchádzajúcom sociálnom šetrení im otec maloletého uviedol, že matka dieťaťa mala pohlavný styk so svojim bratom. Počas rozhovoru sa maloletý vyjadril, že odmietol ísť na drevo a preto dostal od otca bitku. Vyjadril sa, že nechce ostať doma a chce ísť do zariadenia. Sused uviedol, že videl ako rodičia bijú maloletého, lebo odmieta ísť na drevo a vykrikuje mu, že preto nedostane najesť. Viackrát mal vidieť, ako ho rodičia udreli. Ďalší sused, ktorý je zamestnanec MOPS v obci uviedol, že rodičia požívajú v značnej miere alkohol. Maloletému nedávajú jesť a obaja ho bijú. Údajne pre neveru matky, otec zbil matku a potom aj maloletého. Maloletý je na základe uznesenia tunajšieho súdu, sp. zn. 8PPOm/8/2022 - 13 zo dňa 02.08.2022 dočasne zverený do ústavnej starostlivosti CDR Medzev. CDR Medzev vzhľadom na veľkú vzdialenosť pri realizácii sanácie rodiny nesúhlasí s tým, aby maloletý aj naďalej zotrval v ich centre. Obaja rodičia požívajú alkoholické nápoje a nemajú k maloletému vytvorený dostatočný citový vzťah. V záujme primeranej starostlivosti a zabezpečenia potrieb maloletého dieťaťa bolo nevyhnutné jeho vyňatie zo starostlivosti rodičov, ktorí hrubo zanedbávali jeho potreby. Spôsob správania rodičov k maloletému žiadnym spôsobom neprospeval priaznivému fyzickému, psychickému a sociálnemu vývinu maloletého. Jeho vyňatie zo starostlivosti rodičov bolo najlepším riešením pre maloletého. Rodičia ani po umiestnení mal. Z. svoj spôsob života nezmenili. Vzhľadom na závažnosť situácie sú toho názoru, že v najlepšom záujme maloletého je aj naďalej jeho zotrvanie v ústavnej starostlivosti. Maloletému je rezervované miesto v CDR Dobšiná.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil listinné dôkazy, podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny - odboru sociálnych vecí a rodiny Rožňava, súdom vyžiadané správy, ostatný spisový materiál a zistil takýto skutkový a právny stav:

4. Súd uskutočnil pojednávanie dňa 02.03.2023 v neprítomnosti rodičov maloletého.

5. Kolízny opatrovník maloletého na pojednávaní konanom dňa 02.03.2023 vo svojej výpovedi zotrval na svojom písomnom vyjadrení v plnom rozsahu.

6. Zo správy ÚPSVaR Rožňava zo dňa 27.02.2023 vyplynulo, že matka maloletého je spoluposudzovanou osobou na dávke v hmotnej núdzi, ktorej poberateľom je Z. H., J.. XX.XX.XXXX, G. V. XXX od 03/2022 vo výške 134,70 eur a nie je poberateľom rodičovského príspevku. K 27.02.2023 bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Rožňava od 23.02.2022 do 25.01.2023. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bola vyradená z dôvodu: nespolupráca. Otec maloletého je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke od 03/2022 vo výške 134,70 eur a nie je poberateľom rodičovského príspevku. Je poberateľom prídavkov na deti od 04/2019 vo výške 120,00 eur. K 27.02.2023 bol naposledy vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Rožňava od 28.11.2016 do 28.02.2019. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený z dôvodu: nespolupráca.

7. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Rožňava zo dňa 24.02.2023 vyplynulo, že rodičia maloletého nepoberajú dávku v nezamestnanosti, dávky nemocenského poistenia, ani dávky dôchodkového poistenia.

8. Zo správy Centra pre deti a rodiny Medzev zo dňa 28.02.2023 súd zistil, že maloletý bol do centra prijatý dňa 02.08.2022. Maloletý kvôli častým chorobám navštívil niekoľkokrát pediatričku. V deň prijatia do centra bol maloletý umiestnený do PNR, kde sa rýchlo adaptoval na prostredie PNR a rodinu. Rodičia pravidelne kontaktujú centrum. Sú v pravidelnom telefonickom kontakte s maloletým. Maloletý o svojej rodine nerozpráva spontánne, povi niečo len po opýtaní. Nespomenie žiaden pekný zážitok, ani o súrodencoch nerozpráva. Napriek tomu, že si nespomína na pekné zážitky, nastal v jeho postoji určitý posun. Má záujem byť s biologickou rodinou v kontakte. Maloletý bol oboznámený o tom, že je

naplánovaný jeho presun do predošlého centra kvôli možnosti realizovať stretnutia s biologickou rodinou. Prijal to pomerne pozitívne, nenamietal. Poznamenal však, že by chcel byť v CDR Dobšiná a toho času by sa podľa jeho názoru nechcel vrátiť k biologickej rodine, chce k ním chodiť len na návštevu. Kvôli vzdialenosti a sanácii preto odporúčajú výkon ústavnej starostlivosti v CDR Dobšiná.

9. Zo správy šetrenia pomerov ÚPSVaR Rožňava zo dňa 02.03.2023 bolo zistené, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu matky M. X., J.. XX.XX.XXXX a otca Z. H., J.. XX.XX.XXXX. Nad maloletým bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 7P/28/2015 zo dňa 23.01.2015. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 12P/132/2021 zo dňa 19.10.2021 bola nad maloletým zrušená ústavná starostlivosť, ktorá bola vykonávaná v CDR Dobšiná. Zo vzťahu rodičov pochádzajú aj ďalšie maloleté deti. Rodina obýva schátralý dom, ktorý pozostáva z jednej miestnosti, ktorá slúži ako spálňa, obývací izba a kuchyňa. Nachádzajú sa tam manželská posteľ a jednolôžková posteľ, pec a kuchynská linka. V dome vládne dlhodobo pretrvávajúci neporiadok, nečistota, hygiena prostredia je na nízkej úrovni. V dome nie je sociálne zariadenie. V dome spolu bývajú rodičia spolu s ich maloletými deťmi O. H. M. D. H.. Matka sa dňa 23.08.2021 vrátila z výkonu trestu odňatia slobody v ÚnVTOS Nitra - Chrenová. Rodičia maloletého sa vyjadrili, že chcú prevziať o mal. Z. starostlivosť, maloletý trávil doma krátkodobé pobyty a trávil tam aj všetky prázdniny. Otec mu do centra často telefonoval aj počas doby, kedy bola matka vo výkone trestu odňatia slobody v ÚnVTOS Nitra - Chrenová. Po návrate maloletého do rodiny aj jeho následnom vyňatí zo starostlivosti rodičov sú v spolupráci so zamestnancami CDR Dobšiná v rodine vykonávané opatrenia SPODaSK ambulantnou a terénnou formou. Maloletý je na základe uznesenia tunajšieho súdu, sp. zn. 8PPOm/8/2022 - 13 zo dňa 02.08.2022 dočasne zverený do ústavnej starostlivosti CDR Medzev z dôvodu zanedbávania starostlivosti zo strany rodičov a to tým, že pokiaľ maloletý odmietal ísť na drevo, nedostal jesť a opakovane dostal bitku. Počas sociálneho šetrenia pred vyňatím maloletého zo starostlivosti rodičov sa obaja vyjadrili, že chcú, aby bol maloletý umiestnený do ústavnej starostlivosti. Na základe týchto skutočností bol dočasne zverený do ústavnej starostlivosti CDR Medzev. CDR Medzev vzhľadom na veľkú vzdialenosť pri realizácii sanácie rodiny nesúhlasí s tým, aby maloletý aj naďalej zotrval v ich centre. Napriek opatreniam SPODaSK, ktoré tunajší úrad v spolupráci s ďalším subjektom (CDR Dobšiná) v rodine vykonával od januára 2022, nepodarilo sa rodičov zmobilizovať vo vzťahu k maloletému. Obaja rodičia požívajú alkoholické nápoje a nemajú k maloletému vytvorený dostatočný citový vzťah. V záujme primeranej starostlivosti a zabezpečenia potrieb maloletého dieťaťa bolo nevyhnutné jeho vyňatie zo starostlivosti rodičov, ktorí hrubo zanedbávali jeho potreby. Spôsob správania sa rodičov k maloletému žiadnym spôsobom neprospeval priaznivému fyzickému, psychickému a sociálnemu vývinu maloletého. Jeho vyňatie zo starostlivosti rodičov bolo najlepším riešením pre maloletého. Rodičia ani po umiestnení mal. Z. svoj spôsob života nezmenili. Od návratu maloletého do starostlivosti rodičov si k nemu nedokázali vytvoriť dostatočný citový vzťah, čo sa prejavovalo v ich prístupe a správaní k maloletému. V najlepšom záujme maloletého je aj naďalej jeho zotrvanie v ústavnej starostlivosti. Navrhli, aby súd nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Dobšiná. Ďalej navrhli, aby Okresný súd Rožňava zaviazal rodičov vyživovacou povinnosťou v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené a nepinoleté dieťa vopred do 15. dňa daného mesiaca vždy na účet zariadenia

10. Podľa ust. § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

11. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

12. Podľa ust. § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

13. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

15. Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa ust. § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 81,66 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené neploleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

17. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že rodičia maloletého ani v súčasnej dobe nemajú vytvorené podmienky na výchovu a riadnu starostlivosť o maloletého a nepracujú na zlepšení životných podmienok. Dôvodom vyňatia maloletého z jeho prostredia bolo správanie rodičov, ktorí hrubo zanedbávali starostlivosť o maloletého vrátane fyzických trestov. Napriek vykonaným opatreniam sa nepodarilo rodičov zmobilizovať vo vzťahu k maloletému. Obaja rodičia naďalej požívajú alkoholické nápoje a nemajú k maloletému vytvorený dostatočný citový vzťah. Rodina obýva schátralý dom, ktorý pozostáva z jednej miestnosti, ktorá slúži ako spálňa, obývacia izba a kuchyňa. Nachádzajú sa tam manželská posteľ a jednolôžková posteľ, pec a kuchynská linka. V dome vládne dlhodobo pretrvávajúci neporiadok, nečistota, hygiena prostredia je na nízkej úrovni. V dome nie je sociálne zariadenie. Zo správy Centra pre deti a rodiny Medzev vyplynulo, že maloletý bol do Centra prijatý dňa 02.08.2022. V deň prijatia do centra bol maloletý umiestnený do PNR, kde sa rýchlo adaptoval na prostredie PNR a rodinu. Maloletý o svojej rodine veľa nerozprával, nespomínal na pekné zážitky, napriek tomu však nastal v jeho postoji určitý posun. Má záujem byť s biologickou rodinou v kontakte. Rodičia maloletého pravidelne telefonicky kontaktujú a maloletý sa z toho teší. Maloletý bol oboznámený o tom, že je naplánovaný jeho presun do predošlého centra kvôli možnosti realizovať stretnutia s biologickou rodinou, čo prijal pozitívne, nenamietal. V tomto smere je však dôležité vyjadrenie maloletého, v zmysle ktorého chce byť v CDR Dobšiná, avšak zatiaľ sa nechce vrátiť k biologickej rodine, chce k nim chodiť len na návštevu. Keďže v súčasnej dobe nemajú rodičia vytvorené podmienky pre návrat maloletého do jeho prirodzeného prostredia, je v záujme primeranej starostlivosti a zabezpečenia potrieb maloletého nariadenie ústavnej starostlivosti, ktorú bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Dobšiná. Súd má za to, že zmena centra je v záujme maloletého, ktorá mu zabezpečí bližší a častejší kontakt s rodinou a umožní rodičom obnoviť citový vzťah k maloletému a pracovať na zlepšení správania voči maloletému a ich životných podmienok. Keďže obaja rodičia nemajú žiaden príjem a sú dlhodobo nezamestnaní, súd ich zaviazal k povinnosti platiť výživné v minimálnej výške tak, ako to ustanovuje zákon. Rodičia sú povinní uhrádzať výživné na účet Centra pre deti a rodiny Dobšiná.

18. Súd zároveň zrušil uznesenie Okresného súdu Rožňava pod sp. zn.: 8PPOm/8/2022-13 zo dňa 02.08.2022 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bol maloletý Z. dočasne zverený do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny Medzev.

19. Súd o povinnosti nahradiť trovy konania nerozhodoval v zmysle ust. § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporného poriadku (ďalej len „CMP“).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Košiciach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Podľa § 376 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa podľa z. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.